

Indkomstskat, indkomstfordelingen og de dynamiske effekter

Siden midten af 1980'ere er den øverste marginalsat faldet fra omkring 73 pct. til 56 pct. De største skattelettelser er gået til toppen af indkomstfordelingen; det er dem, der har oplevet de største fald i skattebetalingen. Et argument for de faldende indkomstskatter er dynamiske effekter, men beregningen af disse er behæftet med betydelig usikkerhed.

JONAS SCHYTZ JUUL

Analysechef,
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Email: jsj@ae.dk

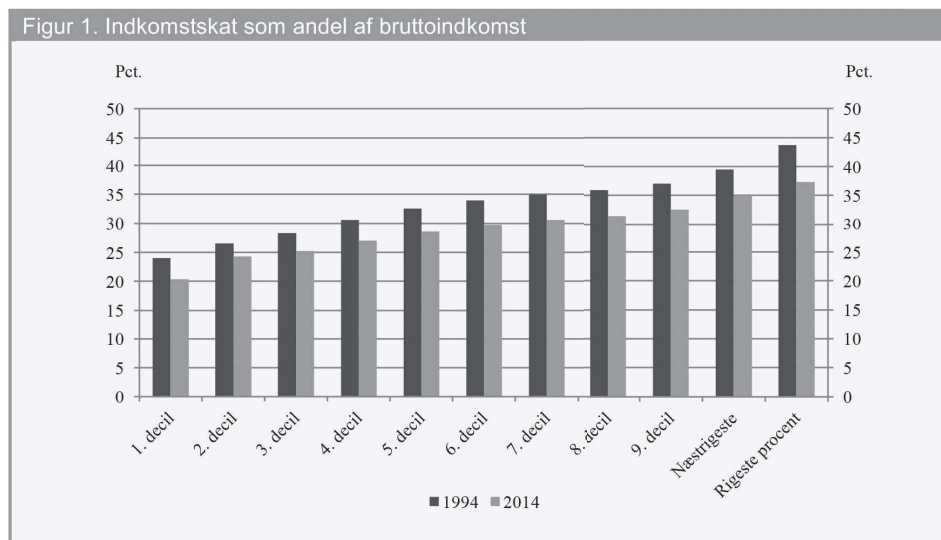
Indkomstskatten er faldet igennem en årrække

Siden midten af 1980'erne har der igennem flere skattereformer været fokus på at reducere den øverste marginalsat. Ser man på den øverste marginalsat på lønindkomst er den blevet sænket fra omkring 73 pct. i starten af 1980'erne til omkring 56 pct. i dag. For kapitalindkomst er den øverste marginalsat faldet endnu mere fra omkring 73 pct. i starten af 1980'erne til knap 43 pct. i dag.

Alene de reformer der har været siden 1994 har reduceret indkomstskatten og bidraget til, at indkomstskatten opgjort som andel af bruttoindkomsten er faldet for alle indkomstdeciler. I figur 1 er indkomstskatten opgjort som andel af bruttoind-

komsten. I figuren er der dels vist de første 9 indkomstdeciler (dvs. de 90 pct. af befolkningen), de næstligste (dvs. de 9 pct. af befolkningen, som er i 10. decil uden at være den rigeste procent) og den rigeste procent. Som det ses, er indkomstskatten ikke overraskende progressiv, dvs. skattens andel af bruttoindkomsten er stigende med indkomsten. Derudover ses det, at skatten som andel af bruttoindkomsten er faldet for alle indkomstgrupper. For de næstligste er denne andel faldet fra knap 40 pct. i 1994 til 35 pct. i 2014. For den rigeste procent er andelen faldet fra knap 44 pct. til godt 37 pct. Også for alle andre indkomstdeciler er skatten som andel af bruttoindkomsten faldet i perioden.

Figur 1. Indkomstskat som andel af bruttoindkomst

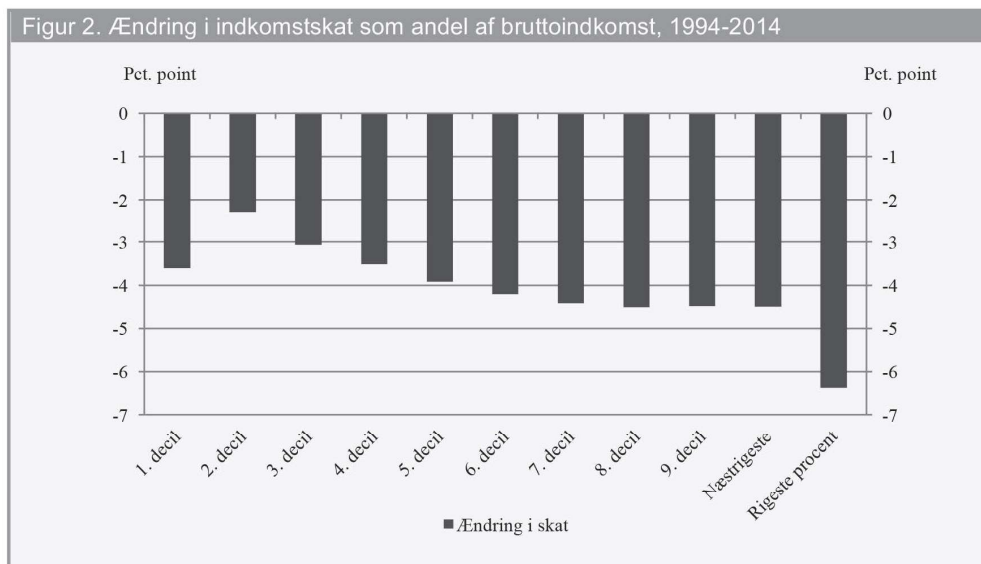

Anm: Kun familier med positive disponible indkomster er med. Opgjort husstandsækvivaleret. Bruttoindkomst er erhvervsindkomst, nettoformueindkomst inkl. lejeværdi af egen bolig og overførsler inkl. private pensioner. Disponibel indkomst er bruttoindkomst fratrukket indkomstskat.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks indkomstregistre

I figur 2 er ændringen i skatten fra 1994 til 2014 illustreret. Af figuren ses det, at det største fald i indkomstskatten har været for den rigeste procent, hvor skatten som andel af bruttoindkomsten er faldet med over 6 pct. point. Det mindste fald har været i 2. decil, hvor indkomstskatten er faldet med omkring 2 pct. point. Årsagen til dette er, at de lettelser af skatten, der har været i de sidste 15 år, har været målrettet lavere skat på arbejde. Personer, der er i 2. decil, er typisk ikke beskæftigede, og har derfor ikke fået del i størstedelen af de skattelettelser der er givet. At de rigeste har fået det største fald i skattebetalingen, hænger sammen med, at ud over gevinsten fra beskæftigelsesfradraget så har de fået en stor gevinst fra afskaffelsen af mellemskatten og en gevinst fra stigningen i topskattegrænsen.

Det kan virke overraskende, at de ti pct. fattigste har fået en større reduktion af skattebetalingen end 2. decil. En del kan forklares med det stigende antal studerende i 1. decil. Fraregnes disse, er faldet i skattebetalingen noget mindre for 1. decil.

Anrn.: Som figur 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks indkomstregistre

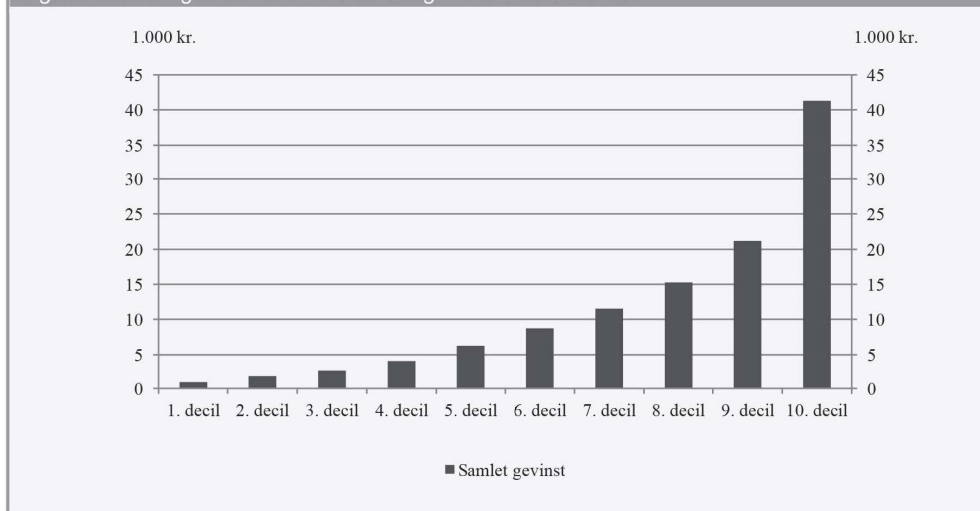
Betydning af de seneste 15 års skattereformer

I det ovenstående er der set på udviklingen i de faktiske skattebetalinger i 1994 og 2014. En anden måde at vise betydningen af de skattereformer, der har været, er en konsekvensberegning af ændringerne i indkomstskatten, hvor indkomstskattesystemet er modelleret over en årrække. I løbet af de seneste 15 år har der ad flere omgange været gennemført skattereformer, der alle har lettet indkomstskatten. Blandt fokusområderne i skattereformerne har været indførelse og forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, afskaffelse af mellemskatten samt stigninger i topskattegrænsen. I perioden har der også været skattestigninger som har været med til at finansiere lettelserne. Personfradraget er bl.a. blevet reduceret, rentefradraget er blevet mindre, ligesom de ligningsmæssige fradrag er blevet mindre. Derudover er der indført et loft over indbetalinger på ratepensioner samt aftrapning af børnechecken.

I denne konsekvensberegning er der set på forskellen mellem skattebetalingen af indkomstskat med de gældende regler i forhold til et skattesystem med 2002-skattereglerne, hvor alle beløbsgrænser er fremskrevet med satsreguleringen. Blandt de store ændringer i skattesystemet er afskaffelsen af mellemskatten, indførelsen af beskæftigelsesfradraget og stigningen i topskattegrænsen. Skattestoppet er ikke medregnet, ligesom ændringer i overførsler, afgifter mv. ikke er med, da fokus er på ændringer i indkomstskatten. Det er uddybet i boks 1.

Modelleringen af skattesystemet er dannet på AE's skattemodel, hvor indkomstskatten for hvert enkelt individ beregnes. Skattemodellen er baseret på lovmodellens datagrundlag. I denne analyse er 2002-skattereglerne modelleret og denne skattebetaling sammenlignes med indkomstskatten i et modelleret 2022-skattesystem når SRSF-skattereformen er fuldt indfasat. Alle tal er opgjort i 2016-priser.

Figur 3. Samlet gevinst af 15 års ændringer i indkomstskatten

Anm: Figuren viser den samlede gevinst ved ændringer i indkomstskattesystemet i de sidste 15 år. Beregningsforudsætningerne er angivet i boks 1. Gevinsterne er vist husstandsækvivaleret og deciler er opgjort på husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Ændringer i overførsler, afgifter mv. er ikke regnet med da fokus er på ændringer i indkomstskattesystemet. Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

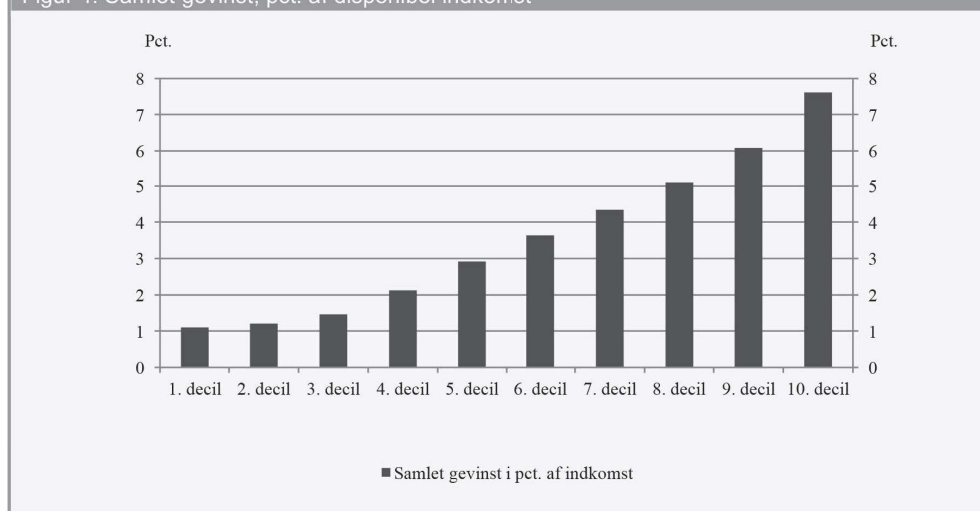
I figur 3 er den samlede gevinst vist fordelt på indkomstdeciler. Figuren viser således forskellen i skattebetalingen ved et 2002-skattesystem og det nuværende skattesystem opdelt på 10 indkomstgrupper.

Af figur 3 ses det, at den største gevinst fra ændringerne i indkomstskatten er gået til de 10 pct. rigeste. I gennemsnit har de 10 pct. rigeste fået en gevinst på over 41.000 kr. ved ændringerne af indkomstskatten. Eller sagt på en anden måde: Hvis skattesystemet stadig var som i 2002 skulle de 10 pct. rigeste betale knap 42.000 kr. mere i skat, end de rent faktisk gør. Ser man på de 10 pct. fattigste, så betaler de 900 kr. mindre i skat i dag end hvis skattesystemet havde været som i 2002.

Det fremgår ligeledes af figuren, at der er en gennemsnitlig gevinst fra ændringerne i indkomstskatten for alle deciler. Det skyldes bl.a., at finansieringen af skattelettelserne uden om indkomstskatten ikke er med. Det er f.eks. stigninger i afgifter, ændring af erhvervsskatter og reduktionen af overførsler.

Også hvis man opgør gevinsten fra skattelettelserne i pct. af disponibel indkomst er den største gevinst fra omlægningerne gået til de rigeste. Des jo højere indkomst, desto større har gevinsten således været. Mens de 10 pct. rigeste har fået en gevinst svarende til 7,6 pct. af deres disponible indkomst, har de 10 pct. fattigste haft en gevinst på 1,1 pct. af deres disponible indkomst. Det er vist i figur 4.

Figur 4. Samlet gevinst, pct. af disponibel indkomst

Anm: Som figur 3. Kilde: AE på baggrund af AE's skattemodel baseret på lovmodellens datagrundlag.

Ser man på den rigeste procent, har de fået 95.000 kr. i skattelettelser svarende til 7,7 pct. af deres disponible indkomst.

Boks 1. Beregningsforudsætninger for ændringer i indkomstskatten

I den sidste del af kapitlet er den nuværende skattebetaling (2022-skatteregler i 2016-niveau) sammenholdt med, hvad indkomstskatten ville have været, hvis skattesystemet havde været som i 2002 fremskrevet mekanisk til 2016-niveau. Der er altså beregnet indkomstskat for de samme personer i hhv. et 2002-skattesystem og det nuværende skattesystem, således at effekten af ændringer i indkomstskatten kan isoleres.

I beregningen af skatten i 2002 er alle indkomstgrænserne fremskrevet med satsreguleringen, svarende til den måde man normalt regulerer indkomstgrænserne på. Dvs. eksempelvis personfradraget, topskattegrænsen og mellemskattegrænsen er fremskrevet fra niveauet i 2002 til dagens niveau med satsreguleringen.

I forhold til det nuværende skattesystem er der regnet på følgende større ændringer i indkomstskatten (ud over ændringerne af beløbsgrænserne):

- Kommune-, amt- og kirkesatser sættes til 2002-værdier. I tilfælde af kommunesammenlægninger tages gennemsnittet af satsen for de sammenlagte kommuner.
- Bundskattesats sættes til 5,5 pct.
- Sundhedsskatten fjernes
- Mellemskattesats sættes til 6 pct.
- Aktieindkomstsatser sættes til 28 pct. og 43 pct. for lav hhv. høj,
- Det skrå skatteloft sættes til 59 pct. for både personlig indkomst og positiv kapitalindkomst
- Beskæftigelsesfradraget fjernes
- Fradraget for positiv kapitalindkomst i topskattegrundlag sættes til 0 kr.
- Grøn check fjernes
- Loftet over fradragsretten for ratepensioner fjernes (varig virkning)
- Aftrapning af børnecheck fjernes

I beregningerne indgår der ikke ændringer uden for indkomstskatten. Dvs. fx afgiftsændringer og skattestoppet er ikke medregnet, ligesom ændringer i erhvervsstøtten ikke er indregnet.

Der er taget udgangspunkt i lovmodellens datagrundlag for 2013 i beregningen af både skatten i dag og i 2002. Dvs. der indgår ikke ændringer i overførslerne. Der er altså alene set på en sammenligning af indkomstskatten med det nuværende system (2022-regler) i forhold til indkomstskatten med de gældende skatteregler i 2002 fremskrevet mekanisk til dagens niveau.

Usikkerhed på beregningen af dynamiske effekter af skatteændringer

Et af de argumenter der ofte bruges når skatten på arbejde reduceres, og særligt når den øverste marginalskat sænkes, er dynamiske effekter. En del af finansieringen af skattelettelserne beror således på en beregning af dynamiske effekter. En effekt der i det seneste år er blevet debatteret ad flere omgange. Det man foreløbigt kan konkludere fra debatten er, at stort set alle økonomer er enige om, at der er usikkerhed forbundet med disse beregninger. Det er slået fast af nuværende og tidligere økonomiske vismænd, af forskellige universitetsprofessorer og senest af Folketingets økonomer. Samtidig har Finansministeriet gang på gang understreget, at der er usikkerhed forbundet med beregningen af dynamiske effekter af skattelettelser.

En af årsagerne til debatten er, at Finansministeriet i beregningen af dynamiske effekter af skattelettelser stadig benytter et studie fra 2001, der er baseret på en spørgeskemaundersøgelse fra 1996 (Frederiksen m.fl. (2001)). Effekten på arbejdsudbuddet af at lette skatten er således baseret på et grundlag,

der efterhånden er 20 år gammelt. Finansministeriet har understreget, at de ikke har kendskab til et tilsvarende nyere studie på danske data. De nyere studier, der findes for danske forhold, måler således ikke effekten på arbejdsudbuddet, men af den samlede effekt på den skattepligtige indkomst. Det er uddybet nedenfor.

En anden årsag til at debatten er blusset op er, at udover at benytte dynamiske effekter af direkte lettelse af indkomstskatten, så benyttes de også som finansieringskilde ved lettelse af afgifter. Et eksempel på dette er lempelsen af registreringsafgiften. Dette koster ifølge Finansministeriet 1.210 mio. kr. i umiddelbart tabt provenu i 2016, dvs. før adfærdseffekter medregnes. Når adfærd og tilbageløb medregnes, forventer Finansministeriet dog, at nedsættelsen af registreringsafgiften kun koster 350 mio. kr. i 2016. Man forventer altså, at der kommer 860 mio. kr. af det tabte provenu fra registreringsafgiften tilbage i statskassen igen helt automatisk allerede samme år, som registreringsafgiften sænkes, svarende til over 70 pct. af det umiddelbart tabte provenu. Dette sker både gennem

ændret forbrugsmønster og ændring i arbejdsudbuddet og er baseret på en antagelsestung beregning. Konkret forventes det, at nedsættelsen af registreringsafgiften øger arbejdsudbuddet svarende til 700 fuldtidspersoner.¹ Man bruger altså ikke kun den usikre beregning af dynamiske effekter ved ændringer i indkomstskatten, men også indirekte, når afgifterne ændres. Det tilfører en yderligere usikkerhed på beregningen. Alligevel betragtes denne effekt som sikre penge fra første år og bruges direkte som finansieringskilde i finansloven.

Effekt på skattepligtig indkomst

Mens antallet af analyser af adfærdseffekten på arbejdsudbuddet i en dansk sammenhæng er lille og usikker, er der en omfattende litteratur, der analyserer effekten af skatteændringer på den *skattepligtige indkomst* i stedet for arbejdsudbud. Den vigtigste grund til det er, at den skattepligtige indkomst er langt nemmere at måle, idet den findes i SKAT's registre. Men effekten på skattepligtig indkomst er noget andet end effekten på arbejdsudbuddet. Dette skyldes, at arbejdsudbuddet kun er én af de måder, som en skatteyder kan variere sin skattepligtige indkomst på.

Den skattepligtige indkomst er afhængig af skattesystemet og af, hvor store muligheder der er for skattetænkning. Dette kan f.eks. være flytning af indkomst mellem skattebaser. Hvis en selvstændig eksempelvis vælger at ændre sin lønudbetaling som følge af en skatteændring, uden at virksomhedens reelle forhold ellers ændres, afspejler dette ikke en ændring af virksomhedens produktion. Denne skattetænkning har måske betydning for statens finanser, men påvirker ikke den samlede produktion og dermed muligheder for vækst. Denne beslutning om at flytte indkomst afhænger godt nok af marginals-katten, men også af, hvor nemt det er at flytte indkomst mellem forskellige baser, og hvor nemt det er at undgå beskatning. Skattens størrelse er altså ikke det eneste relevante værktøj. Man kan potentielt opnå de samme "dynamiske" effekter ved at forbedre skattekontrollen og/eller gøre skattesystemet robust overfor skattetænkning.

Et andet problem ved at bruge skattepligtig indkomst fremfor arbejdsudbuddet til at måle effekten af beskatning på de offentlige finanser er, at den del af en eventuel indkomstfremgang, der opstår ved en lavere skat, og som ikke skyldes øget arbejdsudbud, ikke giver nogen forbedring af de offentlige budgetter. Det skyldes, at lønfremgang, som ikke skyldes et øget arbejdsudbud, vil blive opvejet af, at de offentlige indkomstoverførsler og de offentlige lønninger stiger svarende til denne lønfremgang. Så selvom vi er blevet mere velstående (lønnen og indkomsterne er steget), giver det ikke umiddelbart nogen frie penge på de offentlige budgetter. Skatteværdien af de øgede indkomster opvejes af øgede udgifter til offentlig løn og offentlige indkomstoverførsler.

Nedenfor gennemgås nogle få af de mest omtalte studier, der har været af effekten af skattepligtig indkomst på danske data. For en mere dækkende gennemgang af litteraturen henvises til Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2016).

1987-reform og størrelsen af elasticiteter

I dansk sammenhæng er det mest citerede studie vedr. skattepligtig indkomst lavet af Kleven og Schultz (2014) og et søsterstudie fra De Økonomiske Råd, Schultz (2011), der baserer sig på samme data og metode, men med en kortere tidsperiode. Disse studier anvender en række forskellige tilgange til at måle elasticiteter af skattepligtig indkomst.

Den mest citerede delanalyse anvender variation i skatterater som følge af 1987-skattereformen. Analysen er en såkaldt forskellig-forskel-analyse, hvor personer, der ikke modtager en skattelettelse, sammenlignes med personer, der modtager en skattelettelse. Forfatterne demonstrerer, at disse to grupper følger samme trend i indkomst indtil skattereformen, men at de derefter divergerer, idet personer, der modtager en skattelettelse, har en stigning i den skattepligtige indkomst relativt til den gruppe, der ikke modtager skattelettelsen. På baggrund af dette beregner forfatterne en elasticitet af skattepligtig lønindkomst og kapitalindkomst i spektret 0,2 til 0,3. Det er disse elasticiteter, der oftest omtales fra studiet i den offentlige debat. Bemærk, at der i denne estimation ikke tages højde for observerbare forskelle blandt personer i de to grupper. Antagelsen er dermed, at der ikke ville være forskel på indkomst-trenden mellem dem, der får højere og lavere marginals-kat af reformen i fravær af reformen. Skattereformen i 1987 indeholdt imidlertid mange andre tiltag end bare sænkningen af marginals-katten. Således vil regelændringer andre steder i skattesystemet kunne påvirke treatment- og kontrolgruppen forskelligt.

Denne elasticitet er som beskrevet alene baseret på 1987-skattereformen. I en anden delanalyse anvendes data fra 1980 til 2005. Der har været gennemført en række skattereformer i denne periode, hvilket skaber en variation i indkomstbeskatningen, som kan bruges til at identificere adfærdseffekter. Den anvendte statistiske metode stammer fra en række amerikanske studier og har været meget anvendt siden begyndelsen af nul-lerne.

Resultaterne af denne analyse viser meget lavere elasticiteter, end hvis man alene fokuserer på 1987-reformen. Her findes elasticiteter for lønindkomst omkring 0,05 for lønmodtagere, mens de for selvstændige ligger omkring 0,1 for hele perioden. I 80'erne (inklusive 1987-reformen) findes elasticiteter omkring 0,2² mens der hvis man alene fokuserer på 90'erne og 00'erne kun findes elasticiteter i omegnen af 0,03, altså næsten ti gange mindre end i 80'erne. Forfatterne argumenterer for, at dette

NOTE 1 <http://www.ft.dk/samling/20151/lovforslag/169/spm/4/svar/1286877/1580121.pdf> og <http://www.ft.dk/samling/20151/lovforslag/169/spm/5/svar/1286875/1580117.pdf>

NOTE 2 Dette er essentielt analysen, der foretages i DØRS' analyse i Dansk Økonomi, efterår 2011 og det tilhørende metodenotat, Schultz (2011).

skyldes, at større skattereformer gør, at folk i højere grad ændrer adfærd, da indkomsttabet ved at lade være er stort. Kleven (2014) argumenterer imidlertid for, at den høje elasticitet fra 1987-reformen ikke nødvendigvis er repræsentativ for det danske skattesystem vi har i dag, og at senere reformer ikke synes at kunne generere samme adfærd som 1987-skattereformen. Skattesystemet er i dag blevet mere robust, hvilket netop var et formål med 1987-reformen. Det er i dag sværere at foretage skatteunddragelse og indkomstflytning, og elasticiteten må derfor i dag forventes at være mindre end tilfældet var for knap 30 år siden i forbindelse med 1987-skattereformen.

Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at 1987-reformen var meget omsiggribende i dens definition af skattebaser og

skatten sænkes ved nytår, vil skatteydere have et incitament til at udskyde en løn eller bonusudbetaling i slutningen af året til det nye år, hvor skatten er lavere.³ Disse former for indkomstflytning er ”engangsforestillinger” og dermed ikke udtryk for en varig effekt af ændringer i skattesystemet. Effekten af denne form for indkomstflytning bør således ikke indgå i beregningen af elasticiteter.

Kreiner m.fl. (2013) belyser omfanget af indkomstflytning omkring indførelsen af Forårspakke 2.0 ved årsskiftet 2010. E-indkomstregisterets indførelse betyder, at man kan analysere månedslønninger frem for årslønninger, der har været anvendt i foregående studier. Dermed er det muligt at analysere ændringer i lønudbetalinger omkring årsskiftet og ”rense” elastici-

Tabel 1. Elasticiteter i Kleven og Schultz (2014)

Metode og tidsperiode	Gruppe	Elasticitet
DiD, 1984-2005	Lønmodtagere	0,05†
DiD, 1984-1990 (1987-skattereformen)	Lønmodtagere	0,11†
DiD, 1991-2005(efter 1987-skattereformen)	Lønmodtagere	0,03†
DiD, 1984-2005	Selvstændige	0,09*
DiD, 1982-1993 (Grafisk)(1987-skattereformen)	Lønmodtagere	0,21‡

Anm: †: Hentet fra tabel 6 i Kleven og Schultz (2014). *: Hentet fra tabel 5. ‡: Hentet fra figur 4.
Kilde: AE pba. Kleven og Schultz (2014)

fradrag, og at der derfor forekommer mange andre ændringer end blot sænkning af marginalskatter. Et af hovedformålene med 1987-reformen var at dæmme op for den udhuling af skattebasen og udbredt skattespekulation, som var en følge af store rentefradrag. Dertil blev indført en virksomhedsordning, som ændrede, hvordan virksomhedsoverskud blev beskattet. Samtidig blev forskellen på marginalskatterne på forskellige baser indsnævret, således at værdien af indkomstflytning faldt betragteligt.

Det skal igen understreges, at elasticiteten af skattepligtig indkomst må forventes at være større end arbejdsudbudselasticiteten. Dermed er arbejdsudbudselasticiteterne højest sandsynligt lavere end dem, som er angivet for skattepligtig indkomst i tabel 2. Samlet peger de nyere resultater i dette studie således på meget små arbejdsudbudselasticiteter.

Indkomstflytning, skattereformer og problemet med tidsmæssig variation

Ovenstående analyser er baseret på tidsmæssig variation i personers indkomst, dvs. ændringen i personers skattepligtige indkomst forbundet med ændringer i skattesystemet. Indkomstflytning er en stor fejlkilde ved målingen af elasticiteten af skattepligtig indkomst, når skatten ændres over tid. Hvis

teten for indkomstflytning. Forfatterne viser, at der forekommer udbredt indkomstflytning, dvs. flytning af indkomst fra det ene år til det andet. Indkomstflytning forekommer mest i toppen af indkomstfordelingen og blandt personer, der er tæt på ledelsen i virksomheden. Forfatterne viser, at blandt den øverste procent af lønmodtagere blev op mod 30 procent af indkomsten flyttet. Også længere nede i indkomstfordelingen forekommer der indkomstflytning, dog i mindre grad.

Ved at foretage en analyse analogt til den anden delanalyse af Kleven og Schultz (2014) viser forfatterne, at man med det tilgængelige data får en elasticitet af skattepligtig indkomst på 0,1. Når man imidlertid renser for indkomstflytning ved at ekskludere månederne omkring årsskiftet, falder elasticiteten til 0. Det vil sige fuldstændigt fravær af adfærdseffekter på kort sigt. Det ses af tabel 2, at elasticiteten blandt den rigeste del af befolkningen er høj, såfremt der ikke tages højde for indkomstflytning. Dette skulle tilsige, at topskattelettelser er meget billige at gennemføre. Dette er imidlertid en illusion, idet elasticiteten reelt måles til nul, når målemetoden tager højde for timing af indkomst omkring årsskiftet. Hvis man ikke tager højde for indkomstflytning, kunne man dermed foranlediges til at tro, at Forårspakke 2.0 fik skatteydere til at arbejde mere allerede i 2010 som følge af den lavere marginalskat. Dette ses

NOTE 3 Det modsatte er naturligvis også tilfældet ved en skattestigning.

dog ikke i deres indtjening, når man kontrollerer for manipulation med lønudbetalinger henover årsskiftet.

Tabel 2. Elasticiteter med og uden kontrol for indkomstflytning

	Uden kontrol	Med kontrol
Privatansatte	0,1*	0,01
Privatansatte, under 80. Percentile	0,02	-0,01
Privatansatte, 80.-90. Percentile	0,06*	0,01
Privatansatte, 90.-95. Percentile	0,12*	0,04*
Privatansatte, 95.-99. Percentile	0,16*	0,01
Privatansatte, 99. Percentile	0,26*	-0,06*

Anm: * indikerer signifikans på 95-procentsniveau.

Kilde: AE pba. Kreiner m.fl. (2013)

At flytte lønninger over årsskiftet er kun én måde at undgå den højere marginalsat før re-formen. Nielsen (2014) viser, at der også forekommer langt højere pensionsindbetalinger i månederne op til årsskiftet, hvilket indikerer, at indkomstflytning forekommer på anden vis. Omfanget af indkomstflytning identificeret af Kreiner m.fl. må derfor betragtes som et nedre skøn. Dette betyder ikke totalt fravær af adfærdseffekter på langt sigt. Det kan tage tid at ændre adfærd f.eks. i forbindelse med jobskifte, forfremmelser med mere. Men det stiller store spørgsmål ved de traditionelle metoder at måle elasticiteten af skattepligtig indkomst på. Hvis effekten af indkomstflytning ikke udskilles, vil den resulterende måling af elasticiteten være for høj.

På trods af enigheden om usikkerheden i beregningen af de dynamiske effekter af skattelettelser benyttes de alligevel som sikker finansiering ved skattereformer fra første år. Det kan vise sig problematisk, hvis pengene ikke kommer retur i det forventede omfang.

LITTERATUR

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd. 2016. "Jobeffekt af topskattelettelse er meget usikker", http://ae.dk/sites/www.ae.dk/files/dokumenter/analyse/ae_jobeffekt-af-topskattelettelse-er-meget-usikker.pdf

Frederiksen, A., Graversen, E.K., & Smith, N. (2001). "Overtime work, dualjob holding and taxation."

Kleven, H.J. (2014). "How can Scandinavians tax so much?". *The Journal of Economic Perspectives*, 77-98.

Kleven, H. J., & Schultz, E.A. (2014). "Estimating taxable income responses using Danish tax reforms". *American Economic Journal: Economic Policy*, 6(4), 271-301.

Kreiner, C.T., Lassen, D.D., & Skov, P. (2013). "Tax reforms and intertemporal shifting of wage income: Evidence from Danish monthly payroll records."

Nielsen, A.P. (2014). "Income Shifting through Pension Contributions: Evidence from Monthly Payroll Records."

Schultz, E.A. (2011). "Baggrundsnotat: Estimation af elasticitet af skattepligtig arbejdsindkomst", De Økonomiske Råd